

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเข้ารับบริการสุขภาพและการใช้จ่ายด้านสุขภาพ ในผู้ป่วย
ในอำเภอฮังฮา จังหวัดไทบินห์ ประเทศเวียดนาม

นายเหงียน ธาน เส้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5510-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS AFFECTING ON HEALTH SEEKING BEHAVIOR
AND PRIVATE PAYMENT FOR HEALTH CARE AMONG
PATIENTS IN HUNGHA DISTRICT, THAIBINH PROVINCE,
VIETNAM**

Mr. Nguyen Thanh Son

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Health Economics
Faculty of Economics
Chulalongkorn University
Academic Year 2003
ISBN 974-17-5510-4
Copyright of Chulalongkorn University**

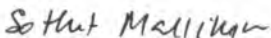
Thesis title : Factors Affecting on Health Seeking Behavior and Private Payment for Health Care among Patients in Hungha District, Thaibinh Province, Vietnam

By : Nguyen Thanh Son

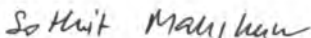
Field of Study : Health Economics

Thesis Advisor : Phitsanes Jessadachatr, Ph.D.

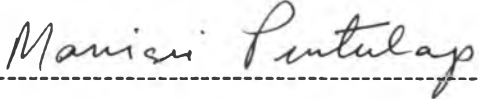
Accepted by the Faculty of Economics, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment of the Requirements of the Master's Degree

----- Dean of the Faculty of Economics
(Associate Professor Sothitorn Mallikamas, Ph.D.)

THESIS COMMITTEE

----- Chairman
(Associate Professor Sothitorn Mallikamas, Ph.D.)

----- Thesis Advisor
(Phitsanes Jessadachatr, Ph.D.)

----- Member
(Associate Professor Manisri Puntularp)

----- Member
(Associate Professor Paitoon Kraipornsak, Ph.D.)

เหียงน ถาน เส้น : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเข้ารับบริการสุขภาพและการใช้จ่ายด้านสุขภาพ ในผู้ป่วยใน อำเภอฮังฮา จังหวัดไทบินห์ ประเทศเวียดนาม. (FACTORS AFFECTING ON HEALTH SEEKING BEHAVIOR AND PRIVATE PAYMENT FOR HEALTH CARE AMONG PATIENTS IN HUNGHA DISTRICT, THAIBINH PROVINCE, VIETNAM) อ. ที่ปรึกษา : ดร. พิษเนศ เจษฎาจักร, 69 หน้า. ISBN: 974-17-5510-4

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ (1) ศึกษาสถานการณ์ของการใช้บริการทางด้านสุขภาพในอำเภอ ฮังฮา จังหวัดไทบินห์ ประเทศเวียดนาม (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ป่วยในการเลือกประเภทของ สถานบริการสุขภาพ ได้แก่ สถานีอนามัย แพทย์เอกชน ร้านขายยา และ (3) ศึกษาที่มาของเงินสำหรับค่าใช้จ่าย ด้านสุขภาพ การศึกษานี้ทำในระหว่างวันที่ 14 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 ในอำเภอฮังฮา จังหวัดไทบินห์ ประเทศเวียดนาม

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ป่วยในการเลือกประเภทของสถานบริการสุขภาพ ใช้การ วิเคราะห์โดยสมการถดถอยโลจิส (Logit regression) ส่วนที่มาของเงินสำหรับค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ และการใช้ จ่ายในกลุ่มของผู้ที่มีรายได้ที่แตกต่างกันและชนิดของโรคแตกต่างกัน นั้น ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการเปรียบเทียบ โดยใช้อ้างอิงจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วย 250 ราย ที่ป่วยภายในระยะเวลา 4 สัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เลือกใช้บริการของสถานีอนามัย และแพทย์เอกชน โดยผู้ป่วยที่มีรายได้ สูงมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการของสถานีอนามัยชุมชนมากกว่าผู้ป่วยที่มีรายได้ต่ำ ระยะเวลารอคอยเป็นปัจจัยที่ สำคัญมากสำหรับการเลือกใช้บริการของสถานีอนามัยและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ ระยะทางเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ผู้ป่วยเลือกใช้บริการแพทย์เอกชน และเหตุผลที่ผู้ป่วยส่วนมากเลือกใช้บริการร้านขายยาเพราะเห็นค่าบริการราคาถูก จากผลการวิจัยพบว่าความน่าจะเป็นที่ผู้ป่วยเลือกใช้บริการสถานีอนามัยเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น แต่จะกลับกัน สำหรับกลุ่มที่เลือกใช้บริการแพทย์เอกชน นอกจากนี้ยังพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในกลุ่มโรคเดียวกันของกลุ่มผู้ป่วยที่มี รายได้สูงเป็นสองเท่าของกลุ่มผู้ป่วยที่มีรายได้ต่ำ คนจนมีเงินไม่เพียงพอที่จะจ่ายสำหรับบริการด้านสุขภาพ การ ขายข้าวหรือสัตว์เลี้ยง เป็นวิธีได้มาทางการเงินที่สำคัญเพื่อการใช้จ่ายด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเมื่อป่วยเป็นโรคที่ต้อง เสียเงินมาก ส่วนกลุ่มผู้ที่มีรายได้ปานกลางและกลุ่มผู้ที่มีรายได้สูงค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพมาจากรายได้ประจำเดือน เป็นหลัก ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายด้านสาธารณะจึงควรพิจารณาปรับปรุงคุณภาพในสถานีอนามัย การบริหารจัดการ การให้คำแนะนำและการดูแลแพทย์เอกชนและร้านขายยา การช่วยเหลือทางการเงินสำหรับคนยากจน เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของรัฐบาลคือ การให้บริการทางสุขภาพแก่ประชาชนทั้งหมด

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

468 5940629 : MAJOR HEALTH ECONOMICS

KEY WORLD: UTILIZATION / HEALTH SEEKING BEHAVIOR / PAYMENT / VIETNAM
 NGUYEN THANH SON: FACTORS AFFECTING ON HEALTH SEEKING
 BEHAVIOR AND PRIVATE PAYMENT FOR HEALTH CARE AMONG PATIENTS IN
 HUNGHA DISTRICT, THAIBINH PROVINCE, VIETNAM. THESIS ADVISOR :
 Phitsanes Jessadachatr, Ph.D., 69 pp. ISBN: 974-17-5510-4

The objectives of this study are (1) to study the situation of health care utilization in Hungha district, Thaibinh province, Vietnam; (2) to identify factors affecting patient's decision for the different types of health services, i.e. commune health center, private doctor, drug vendor; and (3) to determine sources of finance for health care expenditure. This study was conducted during 14-29 February in 2004 in Hungha district, Thaibinh province, Vietnam.

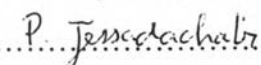
Binary logistic regression was used to identify factors affecting patients' choice for the different types of health services. Descriptive statistics were applied to analyze the sources of finance for health care expenditure, and payment among different income groups and different types of diseases. 250 patients, who were ill 4 weeks before were interviewed.

The results of this study show that commune health center and private doctor are common health services that patients use. Patients with high income tend to use commune health center more than lower income group do. Waiting time is the most important factor for commune health center and has negative sign. Distance is one of the reasons why patients choose private doctor. Mostly, patients choose drug vendor because the price of this service is cheap. According to the findings, probability of patient using commune health center increases when income increases but vice versa for private doctor. The study also shows that, the average payment for the same kind of diseases of high income group was nearly 2 times higher than low income group, but payment as the percentage share of income for the low income group was nearly 2 times higher than high income group. Poor people usually do not enough money to access health care services. Selling rice or livestock is the main source of finance for health care expenditure for the low income group, especially for the high-cost diseases, while monthly income is the main source for the middle and high income groups. Improving the quality of services in commune health center, managing and supervising private doctor and drug vendor, supporting finance for poor people are some suggestions that health policy makers should consider in order to achieve the government' goal, i.e. assuring health care services for all citizens.

Field of study Health economics

Academic Year 2003

Student's signature:

Advisor's signature:

Acknowledgements

First of all I would like to express my sincere thanks to Dr. Phitsanes Jessadachatr, my thesis advisor, who gave me academic instructions and supports during the whole process of this research project, for his stressing scientific rigor, and for always having time to listen, assist and comment with enthusiasm, the chairman of thesis committee, and the thesis committee members, who gave me the accurate comments and necessary revision.

Acknowledgements also go to all my teachers and all staffs in Faculty of Economics, Center for Health Economics, Chulalongkorn University for their excellent teaching and supporting me to accomplish this study. I would like to express my sincere thanks to all my classmates and friends for the discussion that gave me a better view and perspective on my research and the encouragement during my studies.

I greatly appreciate to Health System Development Program-EU project for the scholarship, Provincial Health bureau of Thaibinh, Thaibinh medical secondary school for their strong supports, guidance, and comments. I would like to express my sincere thanks to all my colleagues at Hungha district health center and my students at Thaibinh medical secondary school and my research team, on collaborations and sharing of their knowledge through out my study.

Finally, I would like to thank my friends in Vietnam, who supported me a lot, to express my deepest love to my family, my darling, Nguyen Thi Bich Ngoc for their warm support, encouragement during my entire stay in Thailand.

Table of Contents

	Page
Abstract (Thai)	iv
Abstract (English)	v
Acknowledgement	vi
Table of Contents	vii
List of Tables.....	ix
List of Figures	xi
Abbreviation.....	xii
CHAPTER 1 INTRODUCTION	1
1.1 Introduction.....	1
1.2 Research Questions	4
1.3 Objectives of this Study	4
1.4 Scope of the Study	4
1.5 Expected Benefit	5
CHAPTER 2 BACKGROUND AND HEALTH CARE SYSTEM IN VIETNAM	6
2.1 The Socio-economic Background of Vietnam.....	6
2.2 Health Care System in Vietnam.....	8
2.2.1 <i>Structure of Public Health Services in Vietnam</i>	8
2.2.2 <i>Framework of Private Health Sector in Vietnam</i>	12
2.3 Health Care System in Hungha district.....	13
CHAPTER 3 LITURATURE REVIEW.....	15
3.1 Concept of Health Behavior.....	15
3.2 Model of individual Health Behavior	17
3.3 Model of Health Service use.....	20
3.4 Health Seeking Behavior and Health Utilization in Vietnam	21
3.4.1 <i>Utilization and Health Seeking Behavior in Commune Health Center</i>	21
3.4.2 <i>Utilization and Health Seeking Behavior in Private Facility</i>	23
3.4.3 <i>Out-of-pocket Expenditure on Health Service Contacts</i>	23
3.4.4 <i>Utilization of Health Services in Thaibinh province</i>	24
3.4.5 <i>Previous researches related with Health Utilization and Health Seeking Behavior in Vietnam</i>	25
3.5 Health Seeking Behavior and Health Utilization in some countries.....	27
CHAPTER 4 RESEARCH METHODOLOGY.....	29
4.1 Conceptual Framework	29
4.2 Data Analysis	30
4.2.1 <i>Describe the Situations of Utilization in Commune Health Center Private Doctor and Drug vendor</i>	30
4.2.2 <i>Identify the Factors Influencing the Patient Choose each kind of Health Care services</i>	31

Table of contents (Continued)

	Page
<i>kind of Diseases</i>	36
4.2.4 <i>Identify the Source of Finance that Patients Use to Pay for Health Care</i>	36
4.3 Research Design.....	37
CHAPTER 5 RESULTS AND DISCUSSIONS.....	39
5.1 The Situations of Utilization in Commune Health Center, Private Doctor and Drug vendor	39
5.1.1 <i>Descriptive of the Data</i>	39
5.1.2 <i>Utilization in Commune Health Center, Private Doctor and Drug vendor</i>	41
5.2 Factors Affecting the Patients Choosing available Health Services.....	46
5.2.1 <i>Factors Affecting the Patients Using Commune Health Center</i>	46
5.2.2 <i>Factors Affecting the Patients Using Private Doctor</i>	49
5.2.2 <i>Factors Affecting the Patients Using Drug vendor</i>	51
5.3 Compare the Payment for Health Care and Identify the Source of Finance that Patient used to pay for Health Care between Income group.....	53
5.3.1 <i>Compare the Payment for Health Care classified by Income Group and Kind of Diseases</i>	54
5.3.2 <i>Identify the Source of Finance that Patient used to Pay for Health Care</i>	56
CHAPTER 6 SUMMARY AND CONCLUSIONS	59
References	63
Appendix Questionnaire for Patients in Hungha District	66
Biography	69

List of Tables

Table	Page
2.1 Government Expenditure on Health from 1999 to 2002	7
2.2 Inflation Rate in Vietnam from 1990 to 1998.....	7
2.3 GDP per Capita from 1999 to 2002	8
2.4 Number of Facilities and Beds at each Level of Services, in Vietnam.....	9
2.5 Percentage of Commune Health Center has a Medical Doctor by Year.....	12
3.1 Key Concepts and Definitions of the HBM.....	19
3.2 Mean Number of Daily Service Contacts at CHC, by Region, 1997	22
3.3 Average Out-of-pocket Expenditure on Fees and Drugs per Health Services, by Provider and per Capita Expenditure Quintile, 1993 and 1998	24
3.4 Annual Health Service Contact Rates at Commune Health Center by Province, 1997	25
3.5 Health Seeking Behavior in Thailand, 1999	28
4.1 Expected Sign of Coefficients of Logit Regression for each Health Services.....	34
5.1 Number and Percentage of Distribution of Respondents by Gender, Severity of Illness, Kind of Disease and Income Group	40
5.2 Mean of Age, Education Level, Time, Household Income, Payment for Health Care of Respondents	41
5.3 Frequency of Using Commune Health Center, Private Doctor, Drug Vendor	42
5.4 Mean Year if Schooling Classified by Income Group.....	43
5.5 Percentage of Health Service Used Classified by Categories of Education	43
5.6 Utilization of Health Services Classified by Household Income Group	44
5.7 Percentage of Health Services Used Classified by Severity of Illness and Gender..	45
5.8 Mean Age of Patient Classified by Health Services Used.....	46
5.9 Logit Estimated for Commune Health Center as Dependent Variable.....	47
5.10 Change of Probability for each Value of Income Increases	49
5.11 Change of Probability for each Value of Time Decreases and Increases	49
5.12 Logit Estimated for Private Doctor as Dependent Variable	50
5.13 Change of Probability for each Value of Income Increases	51
5.14 Logit Estimated for Drug Vendor as Dependent Variable.....	52

List of Tables (Continued)

Table	Page
5.15 Changing of Probability for each Value of Payment Changes	53
5.16 Mean Payment for Health Care Classified by Kind of Health Services Used.....	54
5.17 Mean Payment for each Kind of Diseases Classified by Income Groups	55
5.18 Source of Finance Classified by Kind of Disease and Income Groups	57

List of Figures

Figure	Page
2.1 Structure of Public Health Services in Vietnam	10
2.2 Health Care System in Hungha District.....	14
3.1 Health Belief Model Components and Linkages	18
3.2 Individual Determinants of Health Service Utilization	20
4.1 Conceptual Framework.....	30
4.2 Sample Distribution	38

Abbreviation

MOH	Ministry of Health, Vietnam
VLSS	Vietnam Living Standard Survey
WB	World Bank
CHC	Commune Health Center
HBM	Health Belief Model
VND	Vietnam Dong